

Цікаву подробицю подас „Радянська Культура” з 14 січня ц. р. про подорож по Франції трупи Київського театру опери і балету:

„У Парижі ми зустрілися з популярною російською бале-

рі. Лист обговорювали на виробничій нараді, яка відзначила, що стосовний на фактиці спосіб фарбування легзодовільний”. — Відповідають московські „Известія” з 19 січня на обурений лист громадянина Горелькова.

СВОБОДА **SVOBODA**
UKRAINSKYI SHODENNIK UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Address: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Дві поважні позиції

У нас закоренилася своєрідна "традиція" — нарікати і блатати все в чорних барвах. Це і недобре і неввірно. Хронічні пессимізм та само шкідливість, як хронічний оптимізм — виправдання всіх негативних явищ та заспокоєння себе фаталістичним "якось-то воно буде". На переломі минулого і цього року ми могли спостерігати дві події, які повинні надихнути нас новою вірою, що не все найгірше ані у відношенні Америки до України, ані в наших внутрішніх відносинах.

Перша подія стосується збереження звичаю, який увійшов уже в американську традицію: святкування роковин проголошення української державності 22-го січня 1918-го року в Конгресі і проголошення цього приводу українських Днів у різних стейтах і містах США. Правда, це не має практичного впливу на актуальну законодавчу політику Америки, яка й далі є "співіснуючою". Проте, це є щорічним підтвердженням основного принципу американської політичної філософії, що "світ не може бути наповнений вільний і наповнювати поневолені", та й принципу права всіх народів у світі на власне державне життя, що від нього формально американська політика ніколи не відмовлялася. Конгрес і громадська думка були в Америці завжди радикальніші за Уряд. Тому проголошення Тисячі Поневоленіх Націй на підставі резолюції Конгресу, святкування в Конгресі української державності та прокламування губернаторами й посадовцями Українських Днів — це демонстрація проти совєтської колоніальності.

Другим, внутрішньоукраїнським позитивом є самий факт ведення вільної дискусії на сторінках газет і на публічних сходинах на тему української політичної думки. Є різні рії, різні погляди. Нема народу, нема найбільш зрілого громадянства, в якому панувала б однозначність думок на всі гажливі справи національної політики і тактики. Зрілість виявляється не тим, щоб "усі були вкупі", а щоб усі змінили культурно дискусувати і співпрацювати там, де потрібний одностайний фронт проти ворога. В дискусії, яка одо велася і це ведеться, згаднілася запальність, проявлена демагогічними вигукми на адресу противників, відсуджуваних від честі і навіть "викреслованих з народу". Виявився загальний гін до поміркованості. Відкидаючи навіть концепції, що їх вважались за неправильні й шкідливі, не відмовляється їхнім авторам і прихильникам доброї волі і віри. І тому така дискусія, ведена у такому тоні, це похвальний позитив, це адекватне протиставлення відносинам в Україні, де затулено людям рота під загрозю найвищих кар.

Новий бюджет і старий дефіцит

Президент зголосив до Конгресу бюджет на 1965/1966 рік на \$99 700 000 000 у позиції витрат і на \$94 400 000 000 у позиції прибутків. Себто з визначенням наперед дефіцитом на \$5 300 000 000. У пояснювальних завагах виправдується цей дефіцит збільшенням витратками на боротьбу проти бідності, школи й інші цілі, що входять у програму "величкого суспільства". Однак основу "величкого суспільства" таки становить існуюча вже система державної суспільної безпеки, то орудує окремими фондами, як також будова нової мережі стейтсманів і жейтсманів доріг, фінансована теж за окремими законами. Таким чином насправді державні (федеральні) витрати в наступному бюджеті США будуть збільшені, у порівнянні з останнім бюджетом, не на \$2 200 000 000, як про це говориться у зазначених офіційних поясненнях, а на \$6 200 000 000 тільки в ділянці соціальної опіки і освіти, а додавши до того різні інші витрати з давнішого законодавства, продовжені на новий рік, загальні бюджетові витрати становитимуть \$127 400 000 000. У цій сумі не передбачені жодні збільшені витрати на військову цілі у зв'язку із грізною ситуацією на Півдні Азії. Тому цей найвищий бюджет в історії США.

Не дивини, що він негачно спричинив різну реакцію — не тільки похвали, але й критики. Одні стараються виправдати заповідний понад 5-бильйонний дефіцит тим, що так звані "контрольовані дефіцити" не шкодять стабільності валюті і не погрожують інфляцією, — інші стверджують, що мали в будувати бюджету на дефіциті у період високої економічної кон'юнктури та найвищого до цього часу розквіту національної економіки. Існують палкі прихильники і противники фінансування різних проєктів внутрішньодержавного характеру витратками без покриття. Звертають увагу, що державні дефіцити не грають ролі тільки в тоталітарних країнах, де є контрольовані платні і для подешевлення підприємств державі продукції експлуатуються робітники.

Однак правдою є також, що Америці не загрожує жодна інфляція, ані господарська депресія. І тому критичні голоси на тему нового бюджету обережні. бо вони признають, що ніколи ще не було таких корисних умов, як тепер, для здійснення мрії про "величчє суспільство" — хоч би й частинно завдяки свідомому і пляновому бюджетовому дефіцитові.

Володимир Барагура

"ЦВІТКА"

(1)

У 75-ліття "Цвіткі" варто згадати про дитячий журнал, що серед плеяди журналів для українських дітей займає важливе і своєрідне місце — про "Цвітку" ("Floweret"). Цей журнал в США в 1914-1918 рр.

Українські поселенці в Новому Світі не залишили поза своєю увагою ні однієї ділянки національного життя. І саме поява "Цвіткі" є одним із досягнень давньої української еміграції в ділянці збереження молодого покоління для української національної спільноти.

Видатцем "Цвіткі" був український — Народний Союз, точніше Т-во "Прогрес", що існувало при Союзі, який тоді називався Руський Народний Союз. Перше число "Цвіткі"

появилася 15-го січня 1914 р. Повна назва журналу звучала: "Цвітка" (Floweret), ілюстрована часопис для руської молодіжні в Америці". В англійському звучанні: Floweret, the monthly illustrated magazine for Ruthenian juniors, published every 15th of the month by Board of Education of the Little Russian National Union of America at 83 Grand St., Jersey City, N.J.

Від ч. 8 (серпень) 1914 піднаголовок "Цвіткі" звучить: "Ілюстрована часопис для української молодіжні в Америці", хоч Союз дав їй назву "Руський". Від ч. 11 (листопад) 1914 р. повне звучання таке: Floweret, the monthly illustrated magazine for Ukrainian juniors, published every 15th of the month by

Улад Самчук

НА ГРАНІ ЕПОХ

Не завжди легко розрізняти точні грані часу в його універсальній абстрактності, але, т. зв. наш час дуже часто люблять називати переїдним і граничним. Перша і друга світові війни, а з ними революція марксизму — лєнізму справді внесли дуже жарканти позначки граничної смуги поміж учора і завтра в житті нашої планети.

Але найсуттєвіші події в цій країні спричинила фізика. Переїд від пороку до атома нагадує переїд від стріли до пороку. Там і тут людина дістала у свої руки нову вирішальну зброю, і, коли ввійти в істину, що життя це боротьба за існування, — приходить до висновку, що переїд вий сильніший. Бути сильнішим — основне завдання кожного змагуна за право першества.

Здається, нема потреби доказувати, що до цього часу лазири першества, протимом кількох століть, посідала одна маркантна раса на планеті, з назвою англо-саксів. І в її тална сила поєднала в собі не лише найкращі перші найкращішій примірки людини, але, коли брати життя, як явище соціальне — вона поєднала в собі також конкретні досвід найкращих прикладів соціально-державного будівництва минулого. Давні Єгипет, Греція й Рим у своїй сумі, це сучасна імперія Бритії. Постійно й використані з військовомо конкретністю і деїційністю. Явище в історії людства унікальне.

Такі ось думки і багато інших приходили, коли ми сиділи перед телевізором і дивилися на церемонію інаугурації тридцяти шостої Президєнта З'єднаних Держав Америки, Ліндона Б. Джансона. Маркантність її в тому, що відбувалася вона на тлі передсмертних годин Вінстона Черчилля. Мало не щогодини комунікати світових агенцій преси сповіщали про стан здоров'я цього велетня, а одночасно у Вашингтоні, на тлі могутньої колони Конгресу, відбувалася масштатна урочистість переходу найвищої влади від одного президента до другого. І мимовільно чомусь приходило на думку знаний клич: умер король — хай живе король!

Мабуть це тому, що Вінстон Черчилль, сливе одноголосно, вважають за останнього репрезентанта того розділу історії Бритійської імперії, коли вона була у своєму зеніті потужності й слави. Він перебрав спадщину доби Вікторії — Пальмерстона, Глєдстоуна, Дізраєлі — імперію п'яти континентів, семи морів, у якій не заходило сонце. Переїд в час її найбільшого іспиту. В його руках знаходилася найбільша гамлетівська істина: Бі ор нат т'у бі! Бути чи не бути!

Багато разів ми бачили його з піднятим дьма палцем на знак вікторії. Так, це була перемога. Але, здається, остання. Не будемо забігати наперед історії, але те, що бачили на тому маркантному острові Європи на першій погляд ого, говорить виразно, що разом з Черчиллем відходить у вічність другий найблискучіший акт доби "Рул

Британіка", який почався десятиліття на початку минулого століття, дійшов до наших днів і спокійно, без зривів і істерик, доходить до свого фіналу. І речник на смертному ложі так само поволив і спокійно, з шекспірівським мажєтатом, відійшов у царство тіней. Воїстину містерія унікальна, в своїй суті гідна найкращих мітів древніх еллінів.

Але чи це значить, що корєль вмер? Між десятиліттями інших книг Черчилль залишає одну з дуже вимовною назвою: "Історія англійських народів". Це лише свідчить, що для нього Бритійський острів ніяк не був самоціллю. Бритійська кров, британська мова, британська думка, британська логіка — це головні компоненти британської могутності. І сьогодні вони не тільки в Лондоні. Сьогодні вони також у Вашингтоні, Оттаві, Преторії, Мелбурні. Спільнота народів англійської мови поділена океанами й континентами, але об'єднана духом, стилем, культурою, історією. Найцінніша риса цієї могутньої раси майже безпреїдентна в історії людства.

З цього й починається актретій драма. Завіса піднімається, декорації Американського Конгресу, сцена, на сцені Президент, Уряд, Конгрес, Сенат і тисячі вільних, певних своєї гідності людей.

Чи Америка це Британія? Ні, це лише її продовження Великої Харті Вольностей у виданні Вашингтона й Лінкольна. Це ті самі назви міст і самі прізвища, ті самі амбіції. "Рул Британіка" замінюється "Рул Америка" — Сюма Американська флотія у водах Китайського моря й залогова "сінкі" в Берліні. А разом Сенат діяв не тільки в Капітолії, але й в Європі. А ця толі древнього Риму, він так довго діє в Капітолії сучасного Вашингтону. Коли читасмо промови Цицерона — пригадується промови Голдвотера, коли слухасмо Голдвотера — пригадується Цицерон.

Не кожна людина має в собі вистачило місця подіяти-стильним часу, простору ідей, але кому це вдається — цєрствє таких запевнєнь. І Вінстон Черчилль мій спокійно вмирати, коли на другому березі Атлантичного океану приходить до слова така ефемерна сила, яка так гармонічно поєднала в собі власні засади і прикмети його власної Британії.

Однак різниця між Лондоном і Вашингтоном приблизно така ж, як різниця між піщаною королівською каретою і не менше пишним американським "кадаляком". А коли з'являється на увагу, що це був знак Вашингтон, який почав свою епоху відомим виходом у Грошісті, то справа не більше стає зрозумілою. У своїй інаугураційній промові президент Джансон прирівняв американську націю до залогової ракети, яка прямиє до Марсу. Він також особливу увагу звертає на господарство, економіку і освіту. Нашу епоху розпочав автомат і продовжує й сила фізики, техніки й механіки. Це в свою чергу вимагає сили економіки і сили знання. І лише Америка, здається, розуміє цю справу вистачило виразно.

Ергардова „Каносса“

Мюнхен. — 19. 20 січня німєцький канцлер розмовляв віч-на-віч з Голлем в замку Рамбур. Міністри обох дїлових осіб — Кув де Мурвілл і Шредер — мали між собою окремі наради.

Перед подорожжю Ергарда до Франції були відомості, що німєцький прем'єр не візьме з собою свого міністра закордонних справ Шредера, бо до нього ставиться з антипатією до Голля. Шредер завжди заступав орієнтацію на Америку і ставився до великодержавних фраз і жєстів до Голля критично. Тепер — щонайменше зовнішню — політична картина змінилася.

Можє в тому з також деяка вина Вашингтону. Для Німєччини, зокрема для партії, що стоїть при владі в Бонні, має велику вагу проблема об'єднання німєцьких територій. В Бонні сподівалися, що уряд США зробить почин у цій справі хочби формальний: запросити представників великодержав, що перемогли Німєччину в 2-й світовій війні, на конференцію для обговорення німєцького питання. Однак ні з Вашингтону, ні з Лондону на це не озвалось. В цей момент вийшов на сцену до Голля. Мабуть, він сказав німцям: — Бачите, ви не їрїли мені, що „англо-саксонія“ байдуже доля європейських народів. Іх інтереси лежать деїде, — на Далєкомо Скоді. Вони в своєму інтерєсі пактують з Москвою, щоб мати в Росії спільника проти комуністичного Китаю. В цих обставинах Вашингтон не хоче дражнити москєвських володарів справою об'єднання Німєччини. бо це зменшувало б впливи Москви в Європі. Отже — німцям слід передумати свою політику і діяти разом з „європейцями“. Європа для європейців! А ця Європа має простягатися від Середземного моря до Уралу, як не раз казав до Голля.

Чи дійсно повірили провідні німєцькі політики цій переспєктиві, що ї показав до Голля, — трудно сказати. Але в даніх обставинах вони мусять робити вигляд, що шлях „європейців“ до Голля — спасєний шлях. Час бїжнїт. У вересні будуть вибори до німєцького парламенту. Партії, що правлять Німєччиною, мусять показати хоч явні „досягнення“ в закордонній політиці. Це зробив Ергард своєю „Каноссою“ у до Голля. Для маїтєчного впливу на німєцьку суспільність зміст розмов між до Голлем і Ергардом закрито туманними фразами.

У спільній декларації до Голля і Ергарда оголошений у Парижі, говориться про потребу вивчати „проблеми політичної співпраці“, і що в цьому мають взяти участь також інші члєни Європейської Господарської Спільноти. В декларації стверджується, що до Голля „згоджується з гєроєвою німєцького уряду“, що не може бути тривалого миру, поки не буде здійснене об'єднання Німєччини. Ці питання — сказано в декларації — мають бути обговорєні з урядом американським і британським, щоб підготувати спільні заходи для їх вирішення.

З цієї скупної на слова декларації трудно зробити певні висновки для майбутніх франко-німєцьких взаємин. Чи

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЩЕ ПРО О. АГАПІЯ ГОНЧАРЕНКА

Багато писалося у „Свободі“ та інших газетах, журналах, калєндарях, а то й окремих книжках про нашого першого політичного емігранта о. А. Гончаренка, що, сто років тому причалив до берегів США, однак не всі ще подробіть про нього вписано, а депо подано й не так, як воно було. Зокрема його мастковий стан вєрїди подасться інакше й невєрно.

Підписаний потрудився пошукати за матеріалами, зв'язаними з о. Гончаренком, в архіві повітового суду в Окленді, повіту Алямеда, Калїфорнія, до якого належить місцевість Гейварда, де проживав о. А. Гончаренко на своєму хуторі „Україна“. І ось що там висуває:

21-го липня 1873 року Гончаренко спільно купили у Вілліама Сінквіца 80 акрів землі в місцевості Гейвард за \$700.

Контракт писаний рукою і гарним письмом. Його оригінал зберігається в судовому архіві названого суду (книга ч. 93, стор. 83).

29-го червня 1874 р. Гончаренко продали 28,4 акра цієї землі яксєму Н. Пальоці за — \$284. Оригінал контракту з власноручними підписами обох Гончарєнків зберігається в судовому архіві (книга ч. 99, стор. 357).

На підставі власноручного підпису о. А. Гончарєнка можна судити, що він мав дуже гарне письмо.

Після цього продажу лишилося Гончарєнкам 52 акри, точніше — 51,6. На цій землі Гончарєнки побудували хату, а вні власноручно видобували скєлі печери на калїпцо. де підправляли Богослужєння. Там вони прожили до своєї смерті і там їх поховано недалеко хати.

25-го травня 1913 року Гончарєнки продали свій хутір Джанові Едвардсєві із Сан Франсєско. Ціну купна — продажу сторони встановили на суму \$5. Чому? Невідомо. Можливо на це склалася різні причини.

Тим контрактом Гончарєнки застерєгли собі право на смертєне ужиткування продажу хутора. Однак не застерєгли собі права лежати на цій землі по смерті, і тому тепер багато мороки з доступом

погодився Ергард прийняти цілком лінійно політику до Голля, що хоче бути „опікуном“ європейських народів? Чи мїг дїяти Ергард обїтнїю до Голля — допомагати Франції будувати „незалежну“ атомову силу?

До Голля був рішучим противником приступлення Німєччини до американського проєкту створити многосторонню атомову бойову силу. Але, може, тепер він готовий створити спільну з Німєччиною атомову „ударну силу“. Про це мабуть не скажуть у європейських державах ні до Голля, ні Ергард. Однак, з повідомлень виходить, що Ергард дуже задовольнений своєю „проєєю“ до Рамбур. Холодні взаємини з до Голлем, що панували досі, переїшли в підкрєслєну „сєрдєчність“.

П. А.

„СНІГ ПАДЕ“...

За вікном паде сніг... Я бачу невдоволені погляди у ваших очах. Тому я не скажу, що він — цей пухнастий сніг — мені дуже подобається. Що мені навіть хочеться співати з дїтвачьїм радості, яка прийшла звідкїлясь, мабуть з тих далєких земель і років. Я знаю, про що ви в цій хвилині думаетє, і я знаю, що вам радість з приводу сїгу вам не сподобалась би. Ви б сказали: „Знову треба буде відгортати сніг уранці, а потім мучитися з атом“. Можє навіть якийсь б дислов: „Будє страшний трєфїк“.

Це все правда. Ані відгортання сїгу, ані дорога до праці — „п'ять миль на годину“ — не належать до примєстї. Тому я співчуваю вам і тактовно мовчу. Але, признаєтесь, ви колись любили, як падав сніг. Колись — значить там, дома. Я знаю про це так само певно, як тепер про ваше невдоволення з приводу сїгу. Тому забудьте на хвилину про застрїйний „трєфїк“, прикрїпїть очі і уявіть собі, що ви не тут, а там. Не тепер, а тоді.

Ви з малого містєчка, правда? У ваших батьків була пара цугових ковей і залубні. І коли вулиці вашого містєчка кїривалися сїгом — коли кругом ставало так біло-білєсенє, у вас тоді не було невдоволення, навпаки — вам було радісно. Так, я знаю — ви дуже любили їздити залубнями. Хто не любив?

... До упрїжї чїплялося дїзнєчнїк... Вони брїніли так чудово, немєв фрагмент казковї символїчї зими. Ви всміхалися, коли їх чули, бо їм можна було не всміхатися. Навіть коні любили дїзнєчнїк, і весєло підїскали голови, порєкали й рвалися з місця.

Так, ми опинилися на вашому подвір'ї, у вашому містєчку. Ні, нічого не змінилось, бож є — вчорашній день... Бачите, коні вже запряжені... Сїдаєте, загортїть ноги баранїєю, і вам буде майже так само тепло й вїгнїдо, як у вашому огріваному авто... А дїже ми були колись звикли їздити санями, і нїхто з молодїх не нарікає що холодно... А дїже зима була на те, щоб падав сніг і скріпїв мороз під поїздами...

У вашому містєчку так тихо. Кам'янички дрімать, прикрїпївшись сїгом, тільки вулиціні ліхтарні перекликаються жовтими відблисками світла. Міські ліхтарні люблять сніг, бо їм правде докїрїти сніг прозору, блискучу сїтку, яку звуть поезією. А ліхтарні малої містєчка завжди були розпрїжїні й романтїчні. І тому вони всміхалися до вас мрійливо, а вам причується сентиментальна пієсьнка „Сніг паде“, яку так чудово співала Ліза...

Ви хотїли б зупинитися на хвилину при останній ліхтарні, але коні мчать, і містєчко залишається за вами. Не турбуйтеся — коні знають дорогу, вони повезуть вас крізь білі поля гєя аж туди, де не бє зливаєється із землею. Туди, де зупинилася ваша — ні, наша молодість...

Бачите — містєчко сїніє вже поза нами; нечачє привїд, а перед нами безконєчна білїсть пїль, а над нами — зорї. Вони теж всміхалися... Скажете: „Старомодно говорити про зорї“. Можливо, але не тоді, коли коні мчать у зимову ніч подїльськими полями. Не тоді, коли дїзнєчнїк співать зимову пієню, і ви їдетє стрїпати зогу загублену молодість... Бачите, ми тепер в іншєму свїті. Ви ж не могли забути, як колись їздили залубнями в зимову ніч, як біли: вас сїдїв хтєсь, хто їм дуже любив, як все докїрїє видєвалось вам таким прекрасним, як найкраща з мрій. Не заперечуйте — ми всі були мрійниками тоді, як з малого містєчка звїзїдали „в далєку дорогу“ — за кількє чи кільканадцять кілометрів у поля...

Колїт нас другє, що сїгї приєписав на вулиці ваше авто, коли вам не подобається зима у великомо містї — тоді прикрїпїть на хвилину очі і сїдїть до самєї, що повезуть вас вулицями нашого містєчка, і близькі полями назустріч зимовї казці. Казці, що згаєлася — молодість. Бо бачите — зима має свій чар...

І. Чабан
Сан Франсєско, Калїфорнія

ЗА УТОЧНЕННЯ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Упродовж останнього місяця читачі „Свободи“ вже втрєтє на її сторїнках знаходїть інформації про участь українських науковців у зїзді американських науковців — 26-30 грудня м. р. в Нью Йорку. Тому, що між загаданими було також і мос ім'я, дозволю собі зробити деякі доповнення до надрукованих звїдомлень.

По-моєму, не можна називати науковцем кожного, хто працює в американських вищих школах, коледжах чи університєтах на становищі викладача або профєсорє. Така назва не відповїдає дійсності і дезорїєтує. А дїже науковець чи ученїй — це людина, що не тільки читє науковї твори і передєс їм модєлому поколінню, але й — передєс їм — на основі власних дослідїв робить новї відкрїття в свїті природи, соціальних явищ чи людськїх думки. Не є науковцем кожний, хто вчїть, так, як не є письменником кожний, хто лише книжкї, містєцем — хто малює образи і т. д.

В американських вищих школах працює кількє сот тисяч викладачів-профєсорів, у тому числї понад двї сотні українського походження. Можна собі уявити, який був би стан американської і української науки, коли б усі ті викладачі були науковцями. Чи не кращє було б обмежитися назвою „українськї профєсорї й учитєлі“.

Для точнїшої інформації хочу ще додати, що, порівняючи з минулими роками, участь українців у цьогорічному зїзді американських славістів була здебільша пасивною. Нїхто з українців не виступав з доповіддю, не заїбрав голосу в дискусії (не можна брати до уваги одного короткого запиту). Але й участь профєсорів російського походження була також невелика в пропорції до домінуючої російської тематики конференції. Провідна ролє була в руках американських славістів і русїстів.

Хочу ще зробити малєньке доповнення до інформації проф. Жили про товариську зустріч з профєсорами, влаштувану УНСОю. Між запрошєними гостями був профєсор російської мови в Ілїноїськомо університєті, — Курт Кїляй, який в майбутньому академічному роцї має викладати також і українську мову.

Марія Овчарєнко
Чарлєстон, Ілл.

„НЕ ЗРОБИ НІКОМУ ЗЛА“

Небагато бракувало, щоб цєй славний чоловік Шоб у повній славі вмерти. Що прожив він повний вік.

Та, однакє, воля Божа. Що життя є жєнєць, Справедливостє своєю Відбїрас той кїнець.

Слави мудрого і мудрий, Переможця, що в житті Все борєвє за сїлуї справи, Відбїрас той вієньє.

Можє б, славний чоловікє, Ти прожїв і повний вік, Якби ти не був політик, А побожний чоловік.

Бо хто має в серцї Бога, Той нікого не продєсть, Й Богом дає для спасїня Викорїстєс вїї властє.

Щоб усьодї справедливїстє Застєсована була: Як собі добра бажаш, Не вчїни нікому зла.

ВАСИЛЬ ГОЛОС
Сїчєнь, 1965 р.

Життєвє забезпєчєня є та кожє опадїєтє. В потрібї одєрїжє познєку на свою грамоту Забезпєчїтьєся в Українськомо Народномо Союзї.

ПІД ЗНАКОМ „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ”

ДЕБЮТАНТКИ 1965

Дарія Баран
Нью-Йорк, Н. Й.

Галина Бубела
Нью-Йорк, Н. Й.

За щорічним традиційним звичаєм, переизданим на нью-йоркський ґрунт зі Львова, в цьому році знову відбудеться Вечеринка „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ” і знову будуть на ній представлені українській громадській ДЕБЮТАНТКИ, себто молоді панночки, які вперше у своєму житті беруть участь у великій публічній заході. Однак Вечеринка „Червоної Калини”, як і введений ним вперше в українському карнавалі звичай дебютанток вітаються щороку великим успіхом. Найкращим доказом — щороку більше ДЕБЮТАНТОК, як у попередньому році. В 1964 році організатори Вечеринки і Дебютанток були горді, що зголосилося „дуже” 35 панночок. У цьому році буде їх — 42.

Щогорішніми організаторами Дебютанток знову пані Христина Навроцька та інж. Іван Вітоняк. Привітас їх голова Головної Управи Об'єднання 6. воєнів українців в Америці, д-р Володимир Галин. Аранжувати танці будуть знову Юрій Данишинський і Володимир Гринюх — перший із них колишній студент УНА, другий — Української Дивізії УНА. Грати знову оркестра „АМОР” і співатиме Ігор Раковський. І знову, як щороку, одна з найбільших у Нью-Йорку залі Мангеттен Сентеру, при 8 Еве, і 34 вул., буде від 9-ої години заповнюватись гостями, які в культурній атмосфері, де організаторами і порадицями будуть колишні українські воєни, з допомогою добровільців із „Плату”, переведуть кілька мильних годин. До шестрої залі в чималій мірі припиниться також нова, на цей вечір спеціально зладжена прегарна декорація арт. мал. Ярослава Климка.

Вечеринка „Червоної Калини” 15 лютого 1964 року. Зліва стоїть голова Братства Українських Січових Стрільців дир. Іван Поритко, голова Головної Управи Об'єднання 6. воєнів українців в Америці (вітає дебютанток д-р Володимир Галин) та інж. Іван Вітоняк. З правого боку — пані Христина Навроцька (інж. І. Вітоняк і пані Х. Навроцька — організатори презентації дебютанток).

Галія Вербовська
Донт Айленд Ситі, Н. Й.

Марія Вішка
Джерзі Ситі, Н. Дж.

Людмила Воронко
Кліфтон, Н. Дж.

Віра Ганкевич
Балтімор, Мд./Сьотсбург

Марія Ганкевич
Нью-Йорк, Н. Й./Сьотсбург

Марія Гнатів
Бронкс, Н. Й.

Елія Головачак
Джерзі Ситі, Н. Дж.

Клявдія Гречило
Самісайд, Н. Й.

Рома Гречило
Самісайд, Н. Й.

Катерина Гривкован
Брукліни, Н. Й.

Марія Геча
Норт Плейнфілд, Н. Дж.

Люба Данилишин
Нью-Йорк, Н. Й.

Надія Данилишин
Нью-Йорк, Н. Й.

Тирса Дебайло
Норт Плейнфілд, Н. Дж.

Лідія Зелінська
Нью-Йорк, Н. Й.

Христяна-Дарія Зубрицька
Ельмгарет, Н. Й.

Надія Карпі
Нью-Гейвен, Конн.

Валентина Кохановська
Норд Берген, Н. Дж.

Галія Корен
Бронкс, Н. Й.

Наталка Кравчук
Джерзі Ситі, Н. Дж.

Орієна Крамар
Нью-Йорк, Н. Й.

Люба Кузмин
Асторія, Н. Й.

Леся Курків
Брукліни, Н. Й.

Галина Тамара Лісович
Нью-Гейвен, Конн.

Марта Медвед
Гарфілд, Н. Дж.

Наталка Палканіук
Брукліни, Н. Й.

Анна Маріна Рибак
Асторія, Н. Й.

Ольга Росола
Кергонсон, Н. Й.

Ярослава Росола
Кергонсон, Н. Й.

Оксана Самокіш
Трентон, Н. Дж.

Галина Сарач
Асторія, Н. Й.

Наталка Северин
Джерзі Ситі, Н. Дж.

Леся Шинко
Джерзі Ситі, Н. Дж.

Маруся Віра Шинко

Анна Тижбір
Кліфтон, Н. Дж.

Марія Тижбір
Кліфтон, Н. Дж./Сьотсбург

Олена Тинда
Джерзі Ситі, Н. Дж.

Стефа Харченко
Джерзі Ситі, Н. Дж.

Софія Папар
Гарфілд, Н. Дж.

Марія Янко
Джерзі Ситі, Н. Дж.

ВРАЖЕННЯ З ВИСТАВКИ КАРТИН МИРОСЛАВА РАДИША

Від 15 листопада до 10 грудня 1964 р. в Українській Вільній Академії Наук в ЗДА була виставка картин Мирослава Радиша. Посмертна виставка творів одного з визначних митців української мистецтва викликала зацікавлення українських і американських колекцій. Про творчість М. Радиша писали й висловили захоплені відгуки критики мистецтва. Долучую до них мій нефаховий голос.

На виставці було 79 експонатів з часів еміграції в Німеччині і в ЗДА. Це далеко не охоплює всієї творчості митця. На виставці не було повного трагізму і експресії "Голоду", не було, крім Мадонни, інших образів релігійної тематики, не було улюбленої картини дружини митця "Осінь казка" і багатьох інших картин.

В творчості Мирослава Радиша є те, що властиве кожному правдивому талантові. Оглядаючи виставку кілька разів, людина знаходить там завжди щось нового. І як відгомін цього враження, час від часу митця вертається до тих самих тем, але дає їх вже по-іншому, і це вже нові твори. Чи він виступав за свій недовгий вік висловитись до кінця? Перейти ту межу, коли поволі починається спад. Ні! Але вже багато сказав. І вже мав, властиво, лише йому, мистецьке обличчя.

Перед нами невеличка картина, мальована в Гленкоу в монастирі оо. Василіян. Вся вона синьо-зеленого кольору. Вечір, дерева, трава і у віддалі білі вогниці. Вони свіять серед вечірньої темряви, притягають до себе очі. В них якесь надія. В картині є щось гоголівське від "Вечора на хуторі біля Диканьки". Можна б її назвати "Чарі" або "Вогні". А поруч теж невеличка картина — хочеться бачити її весь час дивитись — зелено жовтаві дерева і кольорове поле.

Протягом останніх двох років життя він намалював низку невеличких пейзажів, де в техніці виконання може більше ніж деінде в його творчості відчуватись повнота і сила вислову, насиченість, багатство кольорів і зрілість ліній. Як смирне з'єднання рожевих дерев і жовтогарячих смуг на землі в квітучих магноліях. Нів розбіжностей кольорів, а виходить гармонія. Не неби хмари, як величезні білі птахи. А ось зелена гусянина і буйні трави, кущі і в зелених переливах оцетне дерево (Сумак). Картина намальована своєрідно — на зеленому тлі викреслена сухими рисками. Знову, повний прихованих чарів, закуток природи. Темна вода, що темніший беріг, все ніби в тіні великого дерева. І з сучини світлюють воляні лінії. В кожній з тих невеличких картин, є щось несподівано цікаве. М. Радиш зміг осягнути. Знайти, затримати красу і розкрити її для інших. Він сильний колорист!

Відхожу і знов повертаюсь до берез, тих самих, що ростуть на Сумщині. На ніжно-мимених контурах гір Шпавангук, світлі переливи беззорового гілля. Лишастість враження чогось білокрилого, свіжого і радісного. Малі картини останнього періоду митця знають приховані затінки і охоплюють широкі обрії. Великі картини, як Порт, Нью-Йорк, Таймс Сквер, — це шукання мистецького вислову, який опинився в Новому Світі. Хоч мистець не впавав в урбаністичні крайності екстремізму, але в цих картинах, особливо у "фабричному мотиві", він не досягнув тої настрійності, як в акварелях Братіслав і міських мотивів в Німеччині (Пфар-Гіркен, Церква в Авсбурзі, Церква св. Ульріха в Авсбурзі). У "фабричних мотивах" не виявляється на м'якості світла і оксамитності ночі. М. Радиш в цій тематикі себе не знайшов. Ці праці — експериментування з новим змістом. Йому б це може вдалося пізніше. Ніжний чіткий рисунок і чистими лініями беріг над Іст Рівер. За рікою сільвети хмародерів і будинків ОН. Тут вже в лагідних півтонах дивлять голуба далечини. В легко намальовані акварелі "Ритм лісу" щось є від казкового лісу, а "Рибалка" хоч і нагадує Ван-Гога, включно з двома посталями на човні, чарують зеленою романтикою. Як пейзажист

мистець найбільше любить літні і осінні, з її зрілістю і мудрістю (акварелі "Копиці", "Осінь", "Осінь над Дунаєм", "Осінь над водою"). В останній малює картини затримано менш неперушності в природі. Таборове життя переміщені осіб в Німеччині другої половини 40-х років (акварелі "Табір в Лайпгаймі", "Село Лайпгайм" і олія "Лайпгайм"). Враження пережитого глибоко лягають на душу митця. По довгих роках пригадує вільно, де починав малювати студії. І в єдиній картині "Вільно" освітлює одну з цікавих архітектурно-вузлівських вулиць міста.

Спогади про чоловіка дружини М. Радиша починає коротким описом дитинства: "лінійний, кучерявий, подібний на матір, яку дуже любив". Але ніжний хлопчик, підрослий, вінніс з батьківського дому тверде коріння. Батько не радо дивився на бажання сина студіювати малювання. Хотів для нього більше "практичного" фаху. Але мати, з її поетичною душею (писала вірші) розуміла сина. Він переконує уїт трудності і йде за голосом покликання. З того твердого коріння вірючої душі, глибокої і цілісної натури виростає динамізм його творчості. Серед хмародерів Нью-Йорку, серед нових тем, які приносять інше життя, малює свою найбільшу картину після "Мадонни" і дає їй назву "Карпати". Картина ціла освітлена, повна експресії і не нагадує Карпати інших митців. В "Бурі в горах" мистець подає знову ту саму тему. Не улюблені українськими митцями "Катєські гори (Гантер)", але українські Карпати. Похмурий образ добре передбачає жахоті бурі серед гірських ущелин. Це одна з останніх картин Мирослава Радиша. Навіть "Мадонна" з'являється в постаті гуцулки. В погляді задумливого, в усій величності постаті, в зоряній світлі віє, не холодно віє на нас, але чимось, що є близько нам, наше і вище, краще змислого.

Улюбленими картинами М. Радиша, які він не хотів проламати, були "Рибальське побережжя", де хвиля погостує в якійсь пливучій голубій гармонії, і привезений з Німеччини "Пейзаж" — кострубаті дерева, людей немає, але червоної душі на другому плані картини, говорять про їх близьку присутність. Взагалі людей на картинах митця дуже мало, а коли вони є, то як невеличкі постаті чи силуети.

В "хвилях" рух, стихія, холод білої піни і темрява гранатових хвиль. Мистець не боїться жвавити колорит гранатового і чорного, чого не вживають імпресіоністи; його називають новоімпресіоністом, а в другій половині творчості експресіоністом.

"Тільки чорні чорні та сині
Десь пливають понад морем трави"

(П. Филипович)
Багато чорного з невеличких картин "Чорна гора", "Пейзаж". Це теж один з останніх і цікавих творів М. Радиша. На чорному тлі карливі переливи яскравих кольорів роблять враження віражів при яєних смугах нагорі і внизу — неба і піску. В "Човнах" тон світлий і грайливий, а олія виглядає, як пастель.

Враження старовинної картини робить "Старий порт". Тут дуже делікатна гра фарб, як приглушена музика.

С у М. Радиша і квіти: "Крокуси", оригінальною композицією картина "Гіацинти", ніби заблукані з кінця XIX століття "Ромі" і контрастом до них "Екзотичний натюрморт". Є і улюблена квітка багатьох митців, включно Ван-Гога, — "Соняшник". У М. Радиша небо сіро-голубе чи хмарно-темне і рідко прозора-ясне. Хмарне небо в "Пасіці" з її веселими переливами кольорів. Земля райдужна, небо драматичне. Несподіване небо в акварелі "Дерево". І навіть в олії, повної сонячного тепла і ясної землі, Будинок В. Джуса в "Бабилоні", на небу зупинилася хмарка.

При всій силісності модерністичних шукань, при всій силі душевної напруги, в картинах Мирослава Радиша збережене почуття міри. У "Бабилонському мості" для рівноваги ока чи спира, червона цяточка. Наперед мистец не

Про працю „Леся Українка. Хронологія життя і творчості“

З великою радістю я бачу, що нарешті реальною стала справа видання Українською Вільною Академією Наук у ЗДА рукопису Ольги Косач-Кривинюк — „Леся Українка. Хронологія життя і творчості“.

Під час моєї поїздки в листопаді-грудні 1964 року до Монреалю, Торонто і Шикаго, я бачила інтерес до справи видання згаданого праці серед українського громадянства, зокрема з боку жіночих організацій. Уже нахдовають похвальні листи до видавця Академії, але треба пам'ятати, що праця велика і її публікація потребує багато коштів. Та я вірю, що українці у вільному світі розуміють вагу видання фундаментальної і об'єктивної біографії Леся Українки і гроші на цю мету будуть зібрані.

Тут я хочу коротко розповісти про працю „Леся Українка. Хронологія життя і творчості“ займає 1172 сторінки машинопису. Рукопис починається коротенькою розвідкою про наш наріз: збоку батька — Косачів і збоку матері — Драгоманових. Далі хронологічно подано перебіг життя Леся від її першого до останнього дня.

Цінність цього літопису в тому, що тут кожна думка, кожна твердження посвідчені документами (переважно листами), що їх підбрала Ольга Косач-Кривинюк, людина надзвичайно правдивої вдачі, дуже близька до Леся Українки, не тільки як рідна сестра, але й духовно. Ольга, або як її звали в родині — Ліля, була на шість років молодша від Леся. Нас було чотири сестри і два брати, і Леся любила всіх сестер і братів, але ми, молодші, завжди почували, що Леся значно старша за нас. Між Ольгою і Лесею різниця віку так гостро не відчувалася, їх взаємини були дружні і так би мовити „рівноправні“. Ольга все життя була дуже близька до Леся ідейно, тимто її „Хронологія“ надзвичайно цінна, бо ніхто не знав Леся, як вона.

Ольга багато працювала над рукописом. Вона почала працювати років за два до початку війни. Спершу вона працювала Леся Лесини і рукопис, а також листи інших членів родини. Ольга пильно збирала все листування, наприклад зберігла листи з Кавказу, написані під час останньої Лесини хвороби. Всі ці матеріали Ольга спершу тримала у себе вдома, а пізніше передала на зберігання до Академії Наук у Києві. Перебуваючи під час війни у Львові, Ольга доповнила свою працю матеріалами з рукописного відділу Наукового Товариства імені Шевченка. Також вона використала листування Леся з дядьком — Михайлом Драгомановим, що зберігалось в архіві Драгоманових у Варшаві. Ольга закінчила свою працю недовго перед смертю в 1945 році і передала один примірник свого рукопису Українській Вільній Академії Наук, яка щойно почала свою діяльність у Західній Німеччині. Інші примірники дістав її син.

В книжці будуть уміщені репродукції багатьох фотографій з родинного архіву Косачів.

Книжка „Леся Українка. Хронологія життя і творчості“ матиме історичне значення і буде завжди перше джерело для всіх, хто вивчатиме літературний доробок поетеси і її життєвий шлях. Ця книжка, з її правдивими настановами, життєвими життя Леся, матиме особливе значення на тлі всіх неточностей і викривлень, що їх допускають біографії Леся Українки.

Я вірю, що українська еміграція видастє книжку сестри Ольги і її покладемо на допомогу українських жіночих організацій. Після того, як поставлено пам'ятника Леся Українці, треба увиключити її пам'ять виданням фундаментальної біографії.

Я прошу всіх, хто має намір підтримати справу видання цієї книги, слати свою пожертву (з зазначенням мети) на адресу Академії: Ukrainian Academy, 206 West 100 St., New York, N.Y. 10025.

Ізидора Косач-Борисова

Гемилтон дає приклад!

Один з живих осередків українського життя на сході Канади — це Гемилтон, не далекий сусід Торонто. Українці тут 10 тисяч. На релігійному полі діють тут наші церкви — католицька і православна, а організоване національне життя зосереджується головню в Філі УНО — Українського Нац. Об'єднання і Відділу ЛВУ — Ліги Визволення України. Молодь зорганізована в Пласті, СУМ-ОДУМ-і, при товаристві і парокіях існують дитячі школи, в яких навчаються сотні наших дітей. На місцевому університеті студіює кілька десятків українців. З Гемилтонського університету вишшов відомий уже добре наш молодий діяч і науковець Андрій Григорів, який здобув призначення і популярність своїм перекладом на англійську мову „Тараса Бульби“, давши до англійського видання цього твору 1962 р. дуже добрий з українського погляду вступ і пояснення.

Гемилтон — поважний промисловий центр Канади, головню в машинобудівній, відомий він теж зокрема в українському світі, як осередок „всесмерканиського“ запланування П (про що свідчать шпільці). Це з'являється з внутрішнього почуття в самому процесі творчості. Безрадісність мурів між міськими будинками, де нема ні травички, ні деревця, зм'якшена розвішеною на шнурках білизною, що погостує від подувів вітру, і постають діти у подвір'ї. Багато темряви на картинах „Вура в горах“ може поручити естетичності враження. Мистець дає на передньому плані картини приглушену гру колорів.

Через хаос розкритої рівноваги нашої неспокійної дії в мистецтві Мирослава Радиша є ствердження світланих перлих життя. Багатством голосів своєї палітри, повної ритми і енергії, у вічній радості і трісках шукань, мистець кличе нас до високих верховин людського духа.

Галина Лашенко

КИРИЛО ВАСИЛЬОВИЧ ДАЦЬКО

(Згадка до річниці смерті)

30 грудня 1963 року відійшов від нас у вічність Кирило Васильович Дაცько.

Кирило Васильович належав до тих українських діячів, що творили національну ескарбу на громадському і політичному відтинках українського життя, виявляючи при цьому скромність і шляхетність.

Мало хто знає про його діяльність, яку можна прирівняти до дії лідера команди, що під градом куль і гарматних вибухів йде в наступ.

Кирило Дაცько народився 7-го червня 1905 року, в селі Кирилівці, на Київщині, в родині селянина. Його юнацькі роки проходили в тяжких умовах із-за переслідування батьків. Тому мав перебіг в навчанні, скитаючись „на чужій, не своїй землі“. Залишивши рідне село, йому вдалося закінчити середню освіту і поступити на фізико-математичний факультет Київського Державного Педагогічного Інституту. Завдяки зближенню до науки юнак Кирило Дაცько мав великі успіхи в праці в наукових студентських гуртках. Закінчивши Педагогічний Інститут у 1932 році, він поступив на курси аспірантури і почав викладати курс фізики в Українському Інституті Підвищення Кваліфікації Господарників. По закінченні аспірантури одержав звання асистента, а пізніше доцента і викладав курс фізики в Київському Сільсько-Господарському Інституті. За успішну наукову працю Атестаційна Комісія Весесозного Комітету в Справах Вищої Школи 14 вересня 1940 року затвердила К. В. Дაცька в званні професора Київського С.-Г. Інституту по кафедрі фізики.

Німечко-совєтська війна для проф. К. В. Дაცька не була вітчиманою війною, а війною двох ворожих України сил. Будучи покликаний до війська, К. В. Дაცько зробив те, що робили інші, невинні московсько-комуністичного режиму: „багнет в землю і додому!“ Але новий окупант не був кращим від старого, а все ж К. В. Дაცько організував господарське і культурне життя в Україні в роках 1941-43. Особливу вагу К. В. Дაცько справі визволення з німецьких колонок загород полонених совєтських воєнків, серед яких багато було українців.

З визволення до Німеччини в 1943 році К. В. продовжував свою добродійну роботу по відношенню полонених українців совєтських воєнків. Він врятував багатьох. Очевидно, що переживання цього жахливого стану не могли не вплинути на його здоров'я. За одну лише цю справу, за спроби рятівництва людей від смерті нещасливих Кирило Васильовичу належить пам'ятки.

Учениці 1-ої класи (учителька п. Анна Буцирка) вчилися в ролі зайчиків, личиць, ведмедика, а їх лідером були поділяли про гарні костюмчики. Друга класка під проводом п. Ірини Клименко випрошувала сценку „Український Свят-Вечір“.

Рідна Школа ім. Тараса Шевченка в Рошестері влаштувала Миколаївсько-рідний вечір з різноманітною програмою.

Найменші учні школи захоплювали своєю грою публіку й збирали найбільше оплесків.

Учениці 1-ої класи (учителька п. Анна Буцирка) вчилися в ролі зайчиків, личиць, ведмедика, а їх лідером були поділяли про гарні костюмчики. Друга класка під проводом п. Ірини Клименко випрошувала сценку „Український Свят-Вечір“.

огляду на всі труднощі еміграційного життя існує і діє в нас Об'єднання Працівників Дитячої Літератури, яке й редагує „Веселку“, видавану Українським Народним Союзом. Але без широкої підтримки наших провідних квітків установ, зокрема наших обидвох Церков, і всього громадянства ні ОПДЛ ні „Веселка“ не відіють багато для релігійного і національного виховання наших дітей.

Тут треба активної спільної праці-помогати, і ось Гемилтон стає прикладом такої активної постави, — прикладом для всіх інших відділів Союзу і всіх осередків нашого життя. Віримо, що Гемилтон зробив щасливий початок.

А. В.

У Нью Йорку відкрито виставку образів Миколи Кричевського

Нью Йорк. — В неділю 23 січня ц. р. відкрито в залі Літературно-мистецького Клубу посмертну виставку акварель видатного українського артиста-малюра Миколи Кричевського. Виставку відкрив формально голова Об'єднання митців українців Америки мистець Петро Андрусів з Філадельфії, а коротку промову вголосив його заступник, мистець Антін Малюца. Характеризуючи твори Миколи Кричевського і згадуючи цілу мистецьку родину Кричевських, промовець погоджувався з минулотижневим статтю І. Кедрина в „Свободі“ на цю тему. Зрештою він звернувся до глядівш проблему: створення постійної галерії музею, де можна б зберегти бодай зразки мистецької творчості українських скульпторів і митців, які діють поза межами України.

Виставка творів Миколи Кричевського охоплює 114 акварельного малювання середнього розміру, здебільша пейзажі: видні Паризу і його передмістя, Рівєри, мости, пристані, канали Венеції, чотири образи української тематики, один акт. Багато образів продано вже на попередній виставці в Філадельфії. Не звважаючи на прелегану погоду у першому дні виставки відвідало її багато осіб.

Подорож проф. інж. В. Іваниса

В своїй подорожі на захід ЗДА з Торонто до Лос Анджелесу, проф. інж. Іваниса, останній Отаман Вільної Кубани, завітав на кілька днів до Денверу, Колорадо.

Пробув він в Денвері від 7 до 11 січня 1965, знайомлячись з місцевим українським громадянством, оглядаючи місто й його гірські околиці, що нагадали йому рідний Кавказ. З цієї нагоди, під головуванням проф. д-ра Б. Винара відбулися 10 січня 1965 спеціальні сходження Денверської Групи УВАН. На них привітав від Групи проф. Іваниса, як заслуженого професора українських високих шкіл та дійсного члена канадського НТШ і члена-кореспондента канадської УВАН-інж. Л. Биковський, секретар Групи. Д-р В. Винар вітав проф. В. Іваниса як видатного українського науковця, інженера й економіста.

Проф. В. Іваниса вголосив цінну інформацію економічного-технічного характеру доповідь на тему: „Руйнування сільськогосподарства в ССР і його колоніях“.

По обговоренню її відбулася в тому ж приміщенні зустріч гостя з громадянством, яке громадою прибуло вітати небуденного гостя. Одноразово заходами д-ра Б. Винара і інж. Л. Биковського влаштувано виставку головніших творів проф. В. Іваниса.

Проф. Павлина Данчук з Аргентини прибула на постійне перебування до ЗДА

В неділю 17-го січня ц. р. до Нью Йорку прибула Павлина Данчук, професор української мови і лінгвістики, була головою Української Педагогічної Громади в Аргентині, разом з її сестрою донькою, студенткою економічного факультету, солісткою танцювального ансамблю проф. Смалюча, декламаторкою і користкою.

Проф. Павлина Данчук закінчила студії мовно-літературного факультету в Києві 1938 року і працювала в Дарницькій 163-ій середній школі міста Києва.

Несподівані часи другої світової війни примусили її покинути рідні землі і емігрувати в світ. В 1945 р. проф. Данчук прибула до Франції, де зорганізувала і провадила Четвергову школу для українських дітей в Парижі, а також вела дитячі відпочинкові оселі до 1948 року. Одночасно вела коректу журналу „Соборна Україна“, видаваного проф. І. Борщаким.

Від 1948 до 1965 років перебувала в Аргентині, в місті Буенос Айрес, займаючись організацією і стабілізацією викладів українознавства при українських національних організаціях „Просвіта“, „Відродження“ та в українських парохіальних рідних школах. На протязі восьми років виконувала обов'язки директорки парохіальної середньої Рідної школи о.о. Василія в Буенос Айресі, а також була одною з ініціаторів Української Педагогічної Громади в Аргентині, очолюючи її через п'ять років.

Проф. П. Данчук опрацювала програму стабілізації викладів предметів українознавства від 1-ої до 10-ої клас. Одночасно вона займалася організацією і веденням дитячої відпочинкової оселі для українських дітей в Аргентині. Викладаючи з Аргентини, вона залишила цілий ряд своїх вихованців-наслідників, які сьогодні продовжують працювати у різних ділянках рідних молодечих організацій і рідному шкільництві.

Вітасмо проф. Павлину Данчук та тереї 3-х днів держав і віримо, що вона і тут продовжуватиме працювати у цій важливій ділянці праці, якою є виховання нашої молоді на чужині.

Михайло Івасюк

3 діяльності „Товариства Плекання Рідної Мови“

Оттава. Тут у приміщенні Оттавського університету відбулося 11-го січня інавгураційне зібрання Президії „Товариства Плекання Рідної Мови“, на якому продискутовано проєкт статуту Товариства, що його опрацював д-р М. І. Мандрика з Вінніпегу.

Щоб наладити зв'язки між українськими спільнотами в країнах вільного світу, рішено створити Президіальну Раду Товариства, в склад якої входили б представники Європи, Америки, Австралії й Нової Зеландії. Осідком Товариства назначено місто Вінніпег у Канаді (адреса: 3597 Ста. Б. Вінніпег 4, Ман.).

На зібранні продискутовано теж зміст наступного числа органу Товариства „Слово на сторожі“, що його представляє проф. Яр. Рудницький, редактор журналу „Народний проповідник“ проф. К. Біда, президент Товариства. Як відомо, ціль „Товариства Плекання Рідної Мови“ — сприяти збереженню й культурі української мови в діаспорі.

Зелик, Ольга Суєла, Климента Борис. Заступники: Дарія Стахів і Марія Болонна. Голова Зборів підкувала нововибраній Управі за прийняття обов'язків.

На закінчення голова Управи п. М. Чубатий сказав, що при допомозі і добрій волі всіх членів Відділу, вона збереже в живих „Слово“, що було втрачено, і знову засеріло Плекання, який ту заслугу приписував собі.

пресовий референт М. О.

Генерал Максим Вейдман, шеф штабу у французькій армії у першій світовій війні, коли головним командантом цієї армії був маршал Фош, скінчив 92 роки. В минулому тижні він уні у своєму помешканні і злов'ягну стегову кисть. Вейдман був шефом французької військової місії в Польщі і йому приписували головну заслугу у вигнанні під Варшавою у 1920 р. в чужу на „Високо“, що дуже сердило П'ястського, який ту заслугу приписував собі.

Контрольна Комісія: Анна

